

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 432/2021-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 8 Csp 30/2019-113 z 23. júna 2020 v rozsahu jeho výroku II a proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č. k. 8 Csp 30/2019-132 z 9. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Csp 30/2019-113 z 23. júna 2020 v rozsahu jeho výroku II a uznesením okresného súdu č. k. 8 Csp 30/2019-132 z 9. novembra 2020. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 1 613,17 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako žalobkyňa v konaní vedenom na okresnom súde domáhala proti žalovanej strane zaplatenia sumy 9 520,51 eur s príslušenstvom. V konaní vystupoval aj osobitný subjekt, a to Združenie na ochranu finančného spotrebiteľa OFS (ďalej len „osobitný subjekt“). Okresný súd rozsudkom č. k. 8 Csp 30/2019-101 z 13. decembra 2019, právoplatným 16. mája 2020, žalobu zamietol, konanie v časti o zaplatenie sumy 288,58 eur zastavil, žalovanej strane priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a štvrtým výrokom priznal osobitnému subjektu proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Okresný súd uznesením č. k. 8 Csp 30/2019-113 z 23. júna 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) postupom podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozhodol výrokom II o výške trov konania osobitného subjektu tak, že sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť osobitnému subjektu trovy konania vo výške 1 348,61 eur. Trovy konania, ktoré si osobitný subjekt uplatnil a ktorých náhrada mu bola okresným súdom priznaná, pozostávajú výlučne z trov právneho zastúpenia.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, ktorou namietala, že osobitný subjekt je subjektom znalým spotrebiteľského práva, pričom v konaní je jeho zastúpenie advokátom s poukazom na § 89 CSP neprípustné.

5. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol okresný súd uznesením č. k. 8 Csp 30/2019-132 z 9. novembra 2020 vydaným sudcom (ďalej len „uznesenie sudcu“) tak, že výrokom I sťažnosť sťažovateľky zamietol, výrokom II nepriznal žalovanej strane náhradu trov konania o sťažnosti a výrokom III osobitnému subjektu priznal trovy konania o sťažnosti v sume 264,56 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia označených práv napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka a napadnutým uznesením sudcu, ktorého odôvodnenie považuje za zmätočné, nespĺňajúce požiadavku práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka argumentuje, že v zmysle § 251 CSP za trovy konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Zákon vylučuje, aby sa osobitný subjekt mohol dať v konaní zastúpiť zástupcom. Osobitný subjekt vystupuje v spore ako ochranca práv strany sporu, keďže jeho predmetom činnosti je ochrana práv, nie ako strana sporu. Právo dať sa zastúpiť v konaní patrí podľa § 89 CSP výlučne strane sporu. Zákonná definícia osobitného subjektu ako právnickej osoby s predmetom činnosti ochrany práv pribratej súdom do konania ako ochrancu práv strany predpokladá, že osobitný subjekt je odborne spôsobilý poskytnúť strane ochranu jej práva a jej práva chráni priamo bez zastúpenia. Okresný súd nemal konať s advokátom [REDAKOVANÉ] ako zástupcom osobitného subjektu, ale mal podľa § 261 ods. 1 CSP v spojení s § 251 CSP priznať osobitnému subjektu náhradu trov konania vo výške 0 eur, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli. Uhradením náhrady trov konania právnomu zástupcovi osobitného subjektu v zmysle napadnutých uznesení vznikla sťažovateľke majetková ujma, a preto sa sťažovateľka domáha aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 613,17 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením vyššieho súdneho úradníka:

8. Pri posudzovaní tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodiť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

9. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014, II. ÚS 585/2018, II. ÚS 273/2019).

10. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľka proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, o ktorej následne rozhodol sudca okresného súdu, preto právomoc sudcu okresného súdu na preskúmanie uznesenia vyššieho súdneho úradníka v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením sudcu:

11. Keďže napadnuté uznesenie sudcu sa stalo právoplatným 12. decembra 2020 a sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť 19. februára 2021, teda po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa najskôr vysporiadal s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. Podľa § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“) lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, ktorých uplynutím by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona (teda od 19. januára 2021, pozn.) do 28. februára 2021 neplynú. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ktorých ochrana sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd už judikoval, že, vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV CSP, považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v zmysle § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (napr. III. ÚS 247/2021). Keďže sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť v čase do 28. februára 2021, považuje ústavný súd predmetnú ústavnú sťažnosť za podanú včas.

12. Podstata ústavnej sťažnosti je založená na tvrdení sťažovateľky, že osobitný subjekt sa v konaní nemôže dať zastúpiť zástupcom, a preto okresný súd nesprávne priznal osobitnému subjektu náhradu trov konania pozostávajúcu výlučne z trov právneho zastúpenia.

13. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

14. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže strany civilného procesu citelne dotknúť. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že zároveň došlo k nepripustnému zásahu aj do iného základného práva (III. ÚS 557/2011, I. ÚS 573/2014, I. ÚS 334/2015, m. m. II. ÚS 137/2018).

15. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov týkajúcej sa trov konania môže ústavný súd zasahovať len vtedy, ak by závery všeobecných súdov zahŕňali črty svojvôle a interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem by predstavovala extrémne vybočenie z pravidiel civilného sporového konania (m. m. IV. ÚS 248/08). Pri posúdení napadnutého uznesenia sudcu (v spojení s odôvodnením napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka) sa preto úloha ústavného súdu obmedzila na posúdenie otázky, či sa okresný súd s právne relevantnou argumentáciou

sťažovateľky vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

16. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd preskúmal uznesenie sudcu, ktorý v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: „Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že žalobca namieta samotné právo osobitného subjektu byť v konaní pred súdom zastúpený argumentujúc doslovným výkladom ust. §89 C. s. p. V tejto súvislosti je nutné konštatovať, že uvedené mohol sťažovateľ (žalobca) namietať odvolaním proti výroku IV Rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 8Csp 30 / 2020 – 101. Toto právo však nevyužil, a preto rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť i v časti, v ktorej bol osobitnému subjektu nárok na náhradu trov konania priznaný.

Sťažovateľ neuviedol, v čom konkrétne by mala spočívať nesprávnosť postupu a uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak ako mu táto procesná povinnosť vyplýva z ust. §243 C. s. p. Sťažovateľ neuviedol konkrétne dôvody, pre ktoré považuje uznesenie za nesprávne.“

18. Závery prijaté v napadnutom uznesení sudcu nevykazujú znaky arbitrárnosti, ústavnej nekonformnosti, sú zrozumiteľné a riadne odôvodnené. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názorom okresného súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

19. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením sudcu, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ako zjavne neopodstatnenú.

20. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. september 2021

Peter Molnár
predseda senátu